

Malmö kommun
regelbunden.tillsyn.2019@malmo.se

2020-02-19
1 (19)
Dnr 2019:6512

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Gottorpskolan i Malmö kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Gottorpskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Gottorpskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att lärarna regelbundet och med varierade metoder tillsammans med eleverna planerar och utvärderar undervisningen samt att eleverna görs medvetna om sin delaktighet i dessa moment.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 31 augusti 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till Skolinspektionen.Lund@Skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2019:6512) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn har ett välfungerande arbete för uppföljning och analys av

kunskapsresultaten och värdegrundsuppdraget i undervisningen och att detta arbete involverar lärare och annan personal. Vidare visar granskningen att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet och att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga. Skolans rektor leder ett strategiskt jämställdhetsarbete kopplat till undervisningens planering och genomförande.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten har gjort under besöket.

Rektorn styr uppföljning och analys

Skolinspektionens granskning visar att rektorns uppföljning och analys av skolenhetens resultat ger en god grund för utvecklingen av undervisningen vid skolenheten. I inkommen dokumentation anger rektorn att skolan följer kommunens rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet var det ingår att ha ett pågående lokalt analysarbete med all personal på skolan. Fortsatt redovisar rektorn att mitterminskonferenserna och skolans lärplattform ger information om kunskapsresultat och måluppfyllelse på en mer detaljerad nivå. Rektorn, lärare samt representanter för elevhälsan uppger att det i slutet av varje termin hålls en samlad diskussion om och utvärdering av de kunskapsresultat som rektorn presenterar. Lärare säger att de då analyserar betygen i samtliga ämnen i arbetslag eller i ämneslag för att kunna hitta mönster och hur resultaten kan förbättras. Därefter, säger lärarna, att varje arbetslag presenterar sina slutsatser av analysarbetet i respektive ämne för kollegiet. Rektorn, lärare och representanter för elevhälsan uppger vidare att de har diskuterat skillnader och likheter i kunskapsresultaten mellan flickor och pojkar på Gottorpskolan, då skillnaderna i meritvärde är förhållandevis små i relation till ett nationellt perspektiv. Läsåret 2018/2019 var det genomsnittliga meritvärdet för flickorna 233,8 respektive 224,8 för pojkar i årskurs 9 (motsvarande meritvärde för riket vårterminen 2019 var 243,3 poäng för flickor respektive 217,0 för pojkar).

Rektorn säger vidare att förutom uppföljning av kunskapsresultaten så genomför rektorn auskultationer hos lärare för att följa upp undervisningen och att värdegrunden integreras i undervisningen. Som grund för uppföljning av värdegrundsarbetet uppger rektorn även att dokumenterade kränkningar, ärenden i elevhälsoteamet, avstämningar med elevråd, frånvarouppföljningar med mera tas med. I intervjuer med rektor och lärare och i dokumentation framgår att skolan under innevarande läsår till exempel har att öka måluppfyllelsen i matematik och i svenska som andraspråk samt att öka lusten att lära sig, som prioriterade utvecklingsområden. De utvecklingsområdena är utvalda genom den sammantagna analysen av

kunskapsresultaten och elevenkäter. Rektor uppger att både förvaltningsgemensamma och egenkonstruerade elevenkäter används för att mäta utfallet gällande "lusten att lära". Fördjupande fokussamtal med elever är ytterligare ett sätt att mäta utfallet av de åtgärder i undervisningen som vidtagits. Samtliga dessa åtgärder har presenterats och diskuterats av lärarna i ämnesgrupperna. Rektorn uppger även att det finns en litteraturcirkel i arbetslagen som handlar om utvecklingsområdet "Att öka lusten att lära".

Granskningen visar att rektorn följer upp lärarnas förutsättningar och resursfördelningen genom att i ett antal olika konstellationer göra avstämningar. Lärare och rektor uppger att de på arbetsplatsträffar, arbetslagsmöten eller i förstelärarträffar tar upp frågor om förutsättningar och resursfördelning såsom ekonomiska ökningar eller minskningar och personalförändringar. Exempel på resursfördelning är att man ett infört tvålärarskap i undervisning i naturorienterande ämnen, i hem- och konsumentkunskap och delvis i musik.

Rektorn utövar ett pedagogiskt ledarskap

Granskningen visar att rektor leder och organiserar det pedagogiska arbetet. I samtliga intervjuer med personal uppger de att det finns en organisation för samverkan med exempelvis planerade möten och kommunikationsvägar för att föra fram eller erhålla information från skollledning eller kollegor. De fyra arbetslagen som finns på skolan leds av en arbetslagsledare i varje grupp där uppgiften, enligt rektorn, är att sprida idéer och skapa likvärdighet för skolan. Vidare säger lärare och rektor att det även finns ämneslag samt arbetsplatsträffar som genomförs regelbundet. Rektorn berättar att förstelärarna i varje arbetslag har som uppdrag att planera för kollegiala auskultationer där samtliga lärare under höstterminen 2019 både har auskulterat hos en kollega samt blivit auskulterad av en kollega. Utöver detta uppger rektorn, lärare och representanter för elevhälsan att det finns en ansvarig för specialpedagogiska frågor i arbetslagen som ansvarar för att frågor tas upp med specialpedagog på elevhälsomöten där rektorn medverkar. Detta bland annat för att följa upp anpassningar och behov som elever har och för att fortsatt möta elever med särskilda behov när klasstorlekarna har ökat.

Granskningen visar även att det finns ett gemensamt förhållningssätt som tillämpas av all personal på skolan. Lärare, elever och rektor uppger att det finns gemensamma arbets- och förhållningssätt såsom en struktur i undervisningen med hur de startar och avslutar lektioner, att mobilerna samlas in på lektionerna och att det finns gemensamma ordningsregler (se även under avsnitten Undervisning samt Trygghet och studiero). Denna struktur observeras även i de lektionsobservationer

Skolinspektionen genomför vid besöket på skolan. Representanter för elevhälsan och lärarna uppger att de på skolan tar ett gemensamt ansvar för att vara närvarande i olika sammanhang och i skolans lokaler. Lärare och rektor ger som exempel att flera vuxna hälsar eleverna välkomna vid entrén på morgnarna. Rektorn uppger att det fokus skolan hade kring relationsskapande åtgärder föregående läsår, fortsätter under detta år med bland annat schemalagd pedagogisk tillsyn i lunchmatsal och i elevkaféet.

Det framkommer i intervjuer med lärare och rektor att nyanställda lärare, inklusive obehöriga, ges en planerad introduktion av rektor. Rektor säger att alla nyanställda under deras första termin tilldelas en mentor som kan skolans rutiner och även kan handleda. Vidare säger rektor att även de lärare som är på väg att bli legitimerade men som har varit anställda under en period har en av förstelärarna som mentor. Både lärare och rektor uppger att vid betygssättning är det en legitimerad lärare som har ansvaret.

Rektor leder ett jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektor leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete. Rektor uppger att likabehandling är en stående punkt på arbetsplatsträffar och att han ofta tar upp jämställdhetsfrågor på möten. Lärarna och representanter för elevhälsan säger att rektor tar tydlig ställning i jämställdhetsfrågor och ofta tar upp jämställdhet på till exempel arbetsplatsträffar. Lärarna säger att de diskuterar kunskapsresultat i ett jämställdhetsperspektiv. I dokumentationen och i intervjuer med personalen framkommer att det är en förhållandevis liten differens i betygsresultaten mellan pojkar och flickor (se ovan under rubriken Rektor styr uppföljning och analys). Rektor uppger i dokumentation att den förhållandevis lilla differensen mest kan förklaras som ett slumpmässigt utfall, men säger även i intervju att de på skolan försöker att variera undervisningen så att den ska tilltala alla. Elevhälsans representanter uppger att det i deras enkäter om trygghet, som är könssupplade, inte ser några skillnader i upplevelse av trygghet för pojkar och flickor. Rektor säger sig inte ha en bild av om det finns några könsskillnader i hur flickor respektive pojkar upplever tryggheten på skolan. Elever och lärare ger några exempel på att jämställdhet tas upp i undervisningen och båda intervjugrupperna säger att flickor och pojkar behandlas lika. Elever säger att de pratat om jämställdhet i undervisningen, till exempel om lika löner och ett tema om HBTQ har berörts. Några elever säger dock att de upplever att jämställdhet inte tas upp så ofta i undervisningen.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att undervisningen är strukturerad och har målfokus. Granskningen visar även att undervisningen är varierad och innehåller aktivt lärarstöd. Granskningen visar att lärarna använder olika metoder för att stimulera eleverna till lärande samt att lärarna individanpassar undervisningen för att nå alla elever, oavsett var de befinner sig i sin kunskapsutveckling. Granskningen visar att eleverna får pröva olika strategier för lärande och reflektera över sitt eget lärande samt reflektera kring frågor utan givet svar.

Däremot visar granskningen att eleverna till viss del utvärderar undervisningen och på så sätt påverkar planeringen men att de inte görs medvetna om det.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten har gjort under besöket.

Undervisningen har struktur, målfokus och variation

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad och har målfokus. I samtliga intervjuer framkommer att lektioner följer en struktur med inledning, arbete och avslut. Vidare framgår av intervjuerna att lärarna presenterar undervisningens syfte och mål kopplat till läroplanen. Lärare, representanter för elevhälsan och rektorn säger att det finns en övergripande struktur för undervisningen genom att det ska finnas en inledande genomgång av innehållet i undervisningen samt att det görs en sammanfattande avslutning. Elever, lärare samt rektor uppger att målen för undervisningen hämtas i kursplanerna och att de framställs både muntligt och skriftligt i de olika digitala plattformar skolan använder sig av samt i planeringsdokument för arbetsområden och i kunskapsmatriser. Elever och lärare ger exempel på att målen för undervisningen presenteras, men att det kan göras på olika vis inom olika

ämnesområden och att frekvens för hur ofta det görs varierar. Vid de lektionsobservationer Skolinspektionen genomför ser vi strukturerade lektioner med inledningar och förklaringar av vad eleverna ska göra. Vid några lektioner förklaras syftet med undervisningen och det finns en koppling till målen i kursplanen med hänvisning till skolans digitala system. På några lektioner får elever målen repeterade och även vad som kommer att bedömas. På några lektioner ser vi en sammanfattande avslutning av lektionen med kopplingar till nästkommande lektion. På de observerade lektionerna finns ett logiskt flöde i arbetet från introduktion till arbete med arbetsuppgifter och avslut.

Granskningen visar även att undervisningen är varierad och innehåller aktivt lärarstöd. Lärare och elever säger att de använder bilder, filmer, brainstorming, målbilder, genomgångar, presentationer, laborationer med mera som ger en stor variation i undervisningen. De olika typer av uppgifter och aktiviteter som lärare och elever nämner i intervjuerna ges det också tydliga exempel på vid Skolinspektionens observationer. Exempel på varierade arbetsformer ges även under ett pass då eleverna gör olika moment med läsning både individuellt och i grupp där eleverna ska spela in en podd med eget val av innehåll utifrån ett tema om hälsa. Andra exempel som observeras är uppgifter som är differentierade i svårighetsgrader med både muntliga och skriftliga delmoment – enskilt, i par, i grupp eller i helklass. Elever berättar att lärare förklarar uppgifter och hur de ska göra för att lösa uppgifter och om det är så att flera har samma problem kan läraren förtydliga förklaringen för hela gruppen och kanske då använda sig av ett exempel. I lektionsobservationer ser Skolinspektionen exempel på lärarstöd i form av tydliga förklaringar på ord och begrepp genom att använda synonymer, hjälpmeningar med ord som saknas, anpassade uppgifter, checklistor med mera. Vidare ser Skolinspektionen att lärarstödet på lektionerna bibehålls genom att läraren kommer när eleverna ber om hjälp samt att läraren går runt och följer upp hur elevernas arbete går och ställer frågor för att eleven ska komma vidare. På flertalet lektioner gör läraren avbrott i arbetet för att förtydliga och ge delinstruktioner till hela klassen.

Undervisningen är stimulerande och individanpassad

Granskningen visar att lärarna använder olika metoder för att stimulera, motivera och visa att de har höga förväntningar på att eleverna ska lära sig. Elever och lärare säger att variation och att peppa genom uppmuntrande kommentarer i undervisningen används för att motivera till lärande och skapa självförtroende. Några elever säger att de gärna skulle vilja att det var mer uppmuntrande kommentarer på ett individuellt plan. Lärare, representanter för elevhälsan och rektorn uppger att höga förväntningar på eleverna bland annat visas genom tillräckligt svåra uppgifter, utmanande uppgifter,

genom frågor som kräver eftertanke samt tydliga verklighetsanknutna mål. Lärare berättar att de genom engagerat berättande och genom att göra undervisningen verklighetsanknuten vill motivera eleverna. Lärarna säger vidare att de försöker göra undervisningen elevnära och ämnesövergripande. I enkäter och utvärderingar har eleverna uttryckt att just ämnesövergripande och verklighetsbaserad undervisning är det som ökar deras motivation till lärande, säger lärarna. I lektionsobservationerna ser Skolinspektionen att samtliga lektioner innehåller positiv bekräftelse till eleverna, både individuellt och i grupp. Vidare observeras att eleverna får återkoppling på genomförda lösningar av uppgifter eller hur de skulle vilja genomföra en uppgift med tillhörande redovisning. Lärare problematiserar också och ställer frågor kring det som framkommer i de diskussioner som uppstår. Avslutningsvis visar observationerna att lärarna har höga förväntningar på eleverna då uppgifterna inte är för lätta - utan eleverna behöver tid och engagemang ensam, i grupp eller i klassen för att slutföra uppgifterna.

Granskningen visar även att lärarna individanpassar undervisningen för att nå alla elever, oavsett var de befinner sig i sin kunskapsutveckling. Representanter för elevhälsan, rektor, lärare samt elever uppger i intervjuer att undervisningen på olika vis anpassas genom uppgifter som är på en nivå som är lagom svåra, det vill säga att det finns grunduppgifter som både går att få i enklare och i mer utmanande varianter. Rektor och representanter för elevhälsa säger att lärarna får stöd genom att tillsammans med specialpedagog och skolpsykolog uppdatera och revidera anpassningar i undervisningen. Lärarna ger exempel på att de anpassar undervisningen utifrån elevernas olika förutsättningar bl.a. genom att vara flexibla i hur de bemöter elever, genom olika typer av uppgifter, olika typer av stöd och hur de grupperar eleverna vid olika uppgifter. Uppgifterna, säger lärarna, kan vara sådana som kan göras på olika svårighetsnivå genom öppna frågor eller utan "tak". Andra sätt att anpassa undervisningen som lärarna berättar om är att eleverna kan få en uppgift på gymnasienivå eller så kan det vara att de ska redovisa en uppgift för elever i en lägre årskurs och på så vis växa genom det ansvaret. Ett annat tillfälle som lärarna nämner är då eleverna gjort filmer som de visade för vårdnadshavare för att göra något som utmanar och mynnade ut i något "riktigt". I lektionsobservationer ser Skolinspektionen att elever får hjälp på sin nivå och att lärarna anpassar undervisningen efter den aktuella elevgruppen. Andra exempel är att elever får frågor och genomför uppgifter som de klarar av och att anpassningar ges både på grupp- och individnivå. Uppgifterna Skolinspektionen observerar på lektionerna är i flera fall utan begränsningar på det viset att det inte finns något givet resultat eller exakt svar samt att det finns olika läromedel för olika elever.

Eleverna får pröva olika strategier för lärande och reflektera över det egna lärandet

Granskningen visar att eleverna får pröva olika strategier för lärande samt att de får reflektera över det egna lärandet. Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att eleverna får använda olika sätt för att lära sig. I samtliga intervjuer framkommer även att elever ofta får reflektera över sitt eget lärande. Eleverna reflekterar genom kortare avstämningar exempelvis genom muntliga frågor som ställs före och efter undervisningen för att stämna av vad eleverna lärt sig. Elever, lärare och rektor uppger att mentorstiden som alla har varje vecka är ett tillfälle då det genomförs diskussioner om hur eleverna bäst lär sig och hur deras kunskapsmässiga utveckling går. Likaså är utvecklingssamtalen till för detta ändamål. Eleverna säger att de får lösa både uppgifter och redovisa resultat på olika vis. Elever och lärare säger att lärarna presenterar olika sätt att lösa uppgifter på. Elever och lärare berättar även att utvecklingssamtalen är till för att diskutera strategier för lärande samt tillfälle att reflektera över det egna lärandet. Flertalet observerade lektioner avslutas med att eleverna får reflektera över sitt eget lärande. Exempelvis frågar läraren vad de tränat på eller lärt sig under lektionen varpå elever svarar och läraren återkopplar till målen för lektionen.

Granskningen visar även att eleverna får reflektera kring frågor utan givet svar. Elever och lärare tar upp att det i undervisningen ges diskussionsfrågor, uppgifter utan ett givet svar och problemlösning som ett sätt att ge eleverna en möjlighet att öppna för reflektion. I lektionsobservationer ser Skolinspektionen att läraren frågar eleven om de kan lösa uppgiften på olika vis eller om det kan finnas flera svar på samma fråga. Även exempel på problemlösning i form av diskussion kring orsaker och verkan av fenomen observeras.

Elevernas delaktighet i planering och utvärdering av undervisningen är begränsad

Granskningen visar att eleverna till viss del utvärderar undervisningen och på så sätt påverkar planeringen men att de inte görs medvetna om det. Elever och lärare uppger i intervjuer att det finns metoder som används för att utvärdera undervisningen. Enligt elever, lärare, representanter för elevhälsan och rektorn görs utvärderingar i en del ämnen i slutet av terminen och andra utvärderingar görs efter avslutade arbetsområden och lite kortare utvärdering görs i vissa fall i slutet av ett lektionspass. Eleverna ger exempel på att de kan få göra enkäter om undervisningen i terminsslutet, men eleverna ger olika utsagor om huruvida det är i några få ämnen de får göra detta eller om det är för samtliga ämnen. Eleverna säger också att de kan vara med och påverka på vilket sätt de vill arbeta, redovisa eller i vilken ordning de vill att olika moment i undervisningen ska genomföras. Dock säger eleverna att deras påverkan på

innehållet i undervisningen är liten. Eleverna säger att lärarna i olika omfattning tar reda på elevernas åsikter om planering av innehåll i undervisningen och att lärarna ofta har färdiga planeringar utifrån kursplanerna som de följer.

Sammantaget visar granskningen inom området ovan att elevernas delaktighet i undervisningen kan förbättras. Detta beskrivs närmare under avsnittet Identifierat utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att lärarna regelbundet och med varierade metoder tillsammans med eleverna planerar och utvärderar undervisningen samt att eleverna görs medvetna om sin delaktighet i dessa moment.

Som beskrivs ovan är elevernas delaktighet i planering och utvärdering av undervisningen begränsad. Granskningen visar att eleverna kan påverka arbetssätt och arbetsformer men att påverkan på undervisningens innehåll är mer sällsynt. Vissa elever säger att de får utvärdera undervisningen men att det sker på olika vis och olika ofta beroende på lärare och ämne. Andra elever säger emellertid att det inte händer ofta att de får utvärdera undervisningen. Lärare ger exempel på hur de utvärderar undervisningen på olika sätt. Rektorn säger att lärarna tillsammans med elever ska utvärdera undervisningen i slutet av varje termin, men säger vidare att de tillsammans på skolan måste definiera vad elevinflytande är.

Av läroplanen framgår att elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade om frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Vidare pekar också läroplanen på att alla lärare ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, se till att detta inflytande ökar

med stigande ålder och mognad samt att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna.¹

Mot bakgrund av ovanstående rekommenderar Skolinspektionen att lärarna vid Gottorpskolan utvecklar arbetet med att göra eleverna delaktiga i planeringen av undervisningen. En del av detta handlar om att elever får möjligheter till inflytande över undervisningen och att de görs medvetna om det inflytande de faktiskt utövat. Skolinspektionens tematiska kvalitetsgranskning *Att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen* visar att lärare som arbetar aktivt för att stärka elevers inflytande introducerar för eleverna vad de ska lära sig med utgångspunkt i kursplanen och utformar sedan tillsammans med eleverna hur detta ska gå till. Vidare visar den granskningen att lärare som framgångsrikt ger elever förutsättningar för delaktighet också låter eleverna utvärdera den egna undervisningen både avseende innehåll och genomförande.² Skolinspektionen rekommenderar vidare att rektor försäkrar sig om att eleverna får möjlighet att utöva det inflytande läroplanen föreskriver att de har rätt till. Detta kan ske genom att rektor till exempel skapar forum för kollegiala samtal kring delaktighet och att rektor arbetar för att förankra en gemensam förståelse i hela kollegiet av vad delaktighet och elevinflytande innebär.³

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

¹ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

² Skolinspektionen (2018), *Att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen*, s. 41.

³ Skolinspektionen (2018), s. 48-50.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att det finns ett samlat och medvetet arbete med att skapa trygghet och studiero på skolan.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten har gjort under besöket.

Det finns ett samlat och medvetet arbete kring trygghet och studiero

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete för att skapa och bibehålla studiero samt att lärarna vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa en lugn miljö. Elever och lärare säger att det finns en så kallad konsekvenstrappa som lärarna använder då det är åtgärder som behöver vidtas utöver vanliga tillsägningar och mindre omfattande insatser. Samtliga intervjugrupper uppger att det finns ordningsregler på skolan. De uppger att det finns skolgemensamma regler men att det även finns regler som är framtagna speciellt på klassnivå. Lärare, rektor samt representanter för elevhälsan uppger att strukturen i undervisningssituationer och intresseväckande uppgifter skapar studiero. I elevintervjuer framkommer det skiftande utsagor om studieron, några upplever att studieron är bra och andra uppger att de upplever den som sämre. Vid alla lektioner som Skolinspektionen observerar arbetar elever utan att störa varandra. Personalen vidtar, vid de få tillfällen som det behövs, åtgärder för att bibehålla studieron. Det sker till exempel genom att läraren pratar tyst med den elev som stör eller uppmanar alla att lyssna på varandra då någon annan talar. Studieron följs upp i enkäter och i det dagliga arbetet i arbetslagen, säger rektor och lärare, och då det blir sämre kan det relationella arbetet behöva förtydligas. Rektorn säger också att sena ankomster, samt i förlängningen frånvaro, kan störa studieron och även påverka tryggheten. Enligt rektorn har arbetet med de sena ankomsterna kartlagts i en digital enkät och därefter har man utvecklat förslag som nu prövas, men där utfallet ännu inte är känt.

Granskningen visar även att det finns ett medvetet arbete och ett gemensamt förhållningssätt för att skapa och bibehålla trygghet. Samtliga intervjugrupper uppger att tryggheten följs upp i enkäter. Elever uppger att de upplever skolan som trygg. Rektorn, lärarna samt representanter för elevhälsan nämner vidare betydelsen av det relationella arbetet som skolan sedan tidigare har som ett övergripande åtagande. Syftet är att alla ska känna att tryggheten ska ökas eller bibehållas genom närvaro i

olika skolmiljöer och medvetenhet i ett gemensamt förhållningssätt och agerande. Lärarna och rektorn uppger att likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling går igenom med alla klasser varje termin, skrivs under av vårdnadshavare och att planerna även är uppsatta i klassrummen. Dessutom arbetar kuratorn med diskussioner i klasserna och skickar varje vecka ut en punkt som handlar om skolans värdegrund som lärarna arbetar med i klasserna. Rektorn och lärarna uppger att då det upplevts otryggt i till exempel skolmatsal samt i elevkaféet har schemalagd pedagogisk tillsyn införts samtidigt som det bestämdes att eleverna skulle ha bestämda platser i matsalen. Personalen har ansvar för en klass var i skolmatsalen för att skapa och bibehålla en lugn och trygg miljö. Rektorn, lärare samt representanter för elevhälsan säger att skolans trygghetsråd, där det ingår elever från alla klasser samt lärare från samtliga arbetslag, har som uppgift att uppmärksamma trygghetsfrågor bland annat genom att genomföra trygghetvandringar.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20a § skollagen

9 kap. 20 och 22b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn analyserar eventuella skillnader i betyg och diskuterar med lärare utifrån dessa analyser. Rektorn ser även till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och ger lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Rektorn analyserar skillnader i bedömningar och betyg

Granskningen visar att rektorn är uppmärksam på om det finns skillnader i betygssättning mellan ämnen, analyserar dessa samt diskuterar eventuella avvikelser med lärare. Rektorn och lärare uppger att de också fört diskussioner om och

analyserat skillnader mellan flickors och pojkars resultat på nationella prov och slutbetyg. Rektorn och lärare säger att vid de tillfällen det har varit avvikelser har rektorn ett samtal med berörda lärare, och då fått förklaringar som motiverar de betyg de satt. Vid betygsanalysen har man också uppmärksammat en markant lägre måluppfyllelse i ämnet svenska som andraspråk jämfört med tidigare läsår. Analysen visade att en stor del av denna skillnad berodde på att en större andel elever utgjordes av elever med kortare skoltid i det svenska skolsystemet än tidigare.

Lärarna använder olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och betygssättning

Granskningen visar att rektorn ser till att lärarna vid bedömningsarbetet använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och betygssättning. Lärare, representanter för elevhälsan samt rektor uppger att lärarna sambedömer de nationella proven. Lärarna och rektorn uppger vidare att det finns olika tillfällen på arbetslags- och ämneslagsmöten när lärarna för diskussioner om bedömningar av uppgifter eller prov och att de vid de tillfällena även för ämnesövergripande diskussioner om kunskapskraven. Vidare säger såväl lärare, elevhälsans representanter som rektorn att lärarna använder Skolverkets bedömningsstöd och Skolverkets bedömningsportal. Som exempel på förutsättningar som ges för kvalitetssäkring av bedömningar och betyg berättar en lärare om att hen fått mer undervisningstid med elever för att kunna sammanställa ett bättre underlag för bedömning. Lärare säger även att parallellläggning av ämnen i schemat och att deras arbetsplatser är planerade så att de ska kunna samarbeta med kollegor som undervisar i samma ämnen. Rektorn säger vidare att hen uppmuntrar lärarna till att utveckla undervisningen ifråga om arbetssätt kopplat till bedömning så att eleverna kan visa sina kunskaper på flera olika vis. Obehöriga lärare får, enligt rektorn, stöd av en mentor i bedömningsarbetet.

På Skolinspektionens vägnar

X Jenny Fahlman

Beslutsfattare

Signerat av: Jenny Fahlman

X Lars Jennfors

Föredragande

Signerat av: Lars Jennfors

I handläggningen av ärendet har även enhetschef Cecilia Kjellman medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 8 lektionsobservationer
- 3 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 27 november 2019 och den 29 november 2019. Besöket genomfördes av Lars Jennfors och Cecilia Kjellman.

Gottorpskolan är en skola med årskurserna 7 – 9 i Malmö kommun. Antalet elever vid tillfället för Skolinspektionens besök är 567. Skolan leds av en rektor.